

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Chauvinizmus.

Debrecen, július 13.

Chauvin, Napolen egy rajongó katonája. kiből Scribe egyik vígjátékában a kardesörtetők típusát alkotta, aligha sejtette, hogy neve valamikor világtörténelmi jelentőségű és oly fogalom jelzőjévé válik, mellyel gunyosan, kicsinyléssel szokták az erős, kifejlődött nemzeti érzéssel bíró nemzeteket illetni. Tény az, hogy a chauvinizmus vádja a legujabb kor találmánya és éppen minket, magyarokat szoktak ellenségeink, nemzeti államunk megszállásának irigyei elég gyakran e címmel traktálni.

Mi a chauvinizmus? Van-e annak jogosultsága és lehet-e ezen vádat éppen ellenünk hangoztatni?

Chauvinizmus kifejezéssel szokták a nemzeti érzület beteges túltengését jelölni, amikor a nemzeti erők tulbecslése következtében az önbizalom helyébe elbizakodottság lép, önbecsülés helyébe hivalkodás. Amikor Bismark kinyilatkoztatja, hogy Németország csak az Istentől

fél, ez chauvinizmus, amidőn Oroszország óriási területére és majdnem száz milliónyi lakosságára támaszkodva hadat üzen az európai kultúrának, ez chauvinizmus. De ha egy nemzet, mely azt a földet, melyen apai vére folyt, nemcsak magának mondani, hanem azt tényleg birni akarja, — akkor azt chauvinizmusnak nevezni nem lehet.

Van-e jogosultsága a chauvinizmusnak? A fönti meghatározás szerint vett chauvinizmusnak jogosultsága egyáltalában nincs, sőt határozottan káros, bármely nemzet kebelében forduljon is az elő.

Beteges állapot az, mely az illető nemzet politikai és gazdasági romlását vonhatja maga után. De ilyen jelenségek nálunk sohasem fordultak elő. Elbizakodottságot, más nemzetek lenézését sohasem lehetett szemünkre lobbantani.

Amde chauvinistáknak neveznek ellenségeink már akkor is, ha a nemzeti öntudat erősebb kifejezésre jut, ha nyelvéhez, alkotmányához ragaszkodva a magyar közszellem hatalmasabban nyilvánul.

nul. Erre pedig nálunk még akkor is égető szükség van, ha a chauvinizmus vádjának tesszük is ki magunkat.

Magyarország geographiai helyzete — be lévén ékelve a hatalmas szláv és germán törzsek közé — a magyar nyelv és faj elszigeteltsége szükségessé teszi, hogy a nemzeti érzület hevesebben lüktessen, a nemzeti karakter jobban kidomborodjék, a nemzeti individuálitás tisztábban megőriztessék.

A sokat hangoztatott magyar géniusz megteremtése elodázhatatlan, ha nem akarjuk, hogy egyéni sajátosságunk az említett két áradatban elmerüljön.

És mit kíván az a sokat hánytorgatott magyar chauvinizmus most? Nem többet, minthogy a száz évvel ezelőtt az őstől lerakott alapköveken a magyar állam hatalmas épülete méltóan tetőztessék be, hogy a magyar nyelv oly közös nyelve legyen a hazának, mely az összes állampolgárokat összefűzi. Nem az a cél, hogy a nemzetiségeket kivetkőztessük nemzetiségükből, nem

Hajnal és Éj.

A „Debreczen” számára írta: Zivuska Andor.

És szólt a Hajnal:

Bibor-palástom

Az ég-peremre felvetem;

S az élet zaja újra pezseg

A völgyön, hegyen, téreken.

Boldog az, aki újra kél

Kire a hajnal fölragyog;

Az ébredés, föltámadás:

Maga az élet én vagyok! . . .

És szólt az Éj:

Az én palástom

Komor, kietlen, fekete;

Amerre szárnyam elsuhan

Bus, néma csönd borul vele;

De kit az élet összetört,

Kinek a lét csak átkot ad:

Azt megölelem csöndesen

S ráhíntem legszebb álmomat! . . .

Jegyzetek Nagy Miklósról.

1840—1907.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

... Ha a magyar ujságírókat és szerkesztőket az ő jelleméből ítéltek volna meg, akkor a zsurnalisztákat ma mind rokonszenves, kedves és szeretetreméltó uri gyerekeknek tartanók s a becslésből is erős osztályrész jutna ki nekik . . .

Igy apasztrofálta egyik legelőkelőbb fővárosi lapunk Nagy Miklóst, a magyar lapszerkesztők nesztorát, aki harminenyeven keresztül szerkesztette a Vasárnapi Ujságot s aki mint a becsléses munka embere nem tudta megszokni a tétlenséget s nyugalomba vonulása után nem is egészen két esztendő múlva öngyilkos lett.

Messze idegenben talált a Nagy Miklós halálának szomorú híre. Messze idegenben, ahova nem a szórakozások, az üdülés utáni vágy hozott, hanem szomorú kötelességek, az én betegem iránt valók . . . Sok sűrű gondjaim közepett is mélyen meghatott mégis a vén szerkesztő tragikus sorsa, szeretettel ápolván itt az én lelkemben az ő emlékét.

Megrendített a gyászos hír, miután ez a drámai finálé egyáltalán nem illik a Nagy Miklós csodalatosán szelid, igazi művészettel egyensúlyozott lelkületéhez. Ama szürke emberek közül való volt ugyanis, akik nem keresték a hivalkodást. Talán az olvasó közönség még a nevé sem ismerte volna, ha ott hátul a Vasárnapi Ujság hirdetései előtt nem találkozott volna olykor ezzel a névvel.

Pedig ez a vén szerkesztő többet tett a magyar irodalomért, mint 10 amolyan divatos író, akiknek a neveivel egyik, vagy másik ujságban lépten-nyomon találkozhatunk. Mert négy évtizeden keresztül játszotta ő a gondos kertész szerepét a magyar szépirás virágos kertjében.

Szívós konzervatívizmussal féltékenyen őrizte a magyar beletrisztika magyarságát, nemzeties eredetiségét s az ő körültekintő gondossága ápolta az Eötvös Károlyokat, dajkálta, nevelte a Mikszáth Kálmánokat, akiknek a nyakára járt a kézírásokért, akiket ösztökölt a munkásságra,

Ami a historikus-írást illeti e terén a történetírókat, a heti krónikásokat a pontosságára, lelkiismeretességre valósággal rákényszerítette Nagy Miklós, akinek csodalatos érzéke a legragyogóbb stílus mellett is észrevette a felületességet, a pontatlanságot.

Nem volt munkatársa a Vasárnapi Uj-

A Dreher sörcsarnok!
AZ APOLLO CSOPORT.

(Igazgatók: Ormai és Roland.)

**Csak július hó 25-ikéig lehet a szenzációs
uj műsort látni!**

Esős időben az étteremben.

Kezdeté 1/2 9-kor, I. hely 60 kr. II. hely 40 kr.

az, hogy a románokat, a horvátokat magyarokká tegyük, de indokolt és jogosult az a követelmény, hogy a magyar szó az ország határain belül mindenütt megértessék, ez legyen a közvetítő nyelv, melynek segítségével az összes nemzetiségek egymást megérthessék.

Nagy hetykén vágta oda Lukács, a híres oláh agitátor a román vádaskodásokra felelő magyar ifjakkal, nem tudják-e, mit mondott az első magyar király, Szt. István: „az egynyelvű államok gyengék és törékenyek”. Aláírjuk ezt mi is szívesen. Gyengék az olyan nemzetek, melyek mintegy chinai fallal magukat körülvéve nem vesznek tudomást a szomszéd nemzetek haladásáról, miveltségéről.

Mi is hangoztatjuk, minél több nyelvet ismerünk, minél több nemzet műveltségét tanulmányozzuk.

A német, francia vagy olasz nyelv ismerete, sőt e nyelvek teljes bírása még senkit sem tett németté, franciává vagy olaszvá. Tanuljuk tehát minél sürűbben akár a nyugati, akár a keleti szláv nyelveket, de mindenekelőtt ne riadjunk vissza semmi eszköztől, semmi fenyegetéstől, hisz a magyar nyelvet széles e hazában terjesszük, annak használatát általánossá tegyük, mert igaz az, amit a költő mond: Nyelvében él a nemzet!

Dr. R.

Politikai hírek.

A kiegyezés. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: A kiegyezési tárgyalásokat ma folytatták. Délelőtt fél 11 órakor a magyar és osztrák miniszterek az osztrák miniszterelnökség palotájában egybegyűltek. A

ságnak, aki neki mert volna ülni az írásnak, míg teljesen tisztába nem volt a magával az utolsó írásjelig, mert mindenkor figyelmeztette őt a pontosságra a magyar lapszerkesztés megbízhatóságának élő leki-
ösmérete: Nagy Miklós. És mielőtt valamely dolog megírásához fogott volna, rögvést arra gondolt:

— Megálljunk! Ezt Nagy Miklósnak írom. — Az pedig nem tűri a kontórfalazást....

Világosnak, tisztának, helyesnek kellett lenni az írásnak, irodalmi, történelmi vagy megörökítésre érdemes események megírásának, mert különben jött a távirat, express levél Nagy Miklóstól, hogy tesszem azt mért volt az így, mikor helyes következtetés szerint annak amúgy kellett volna lennie?!

E sorok írója is szolgálta Nagy Miklós ujságát. És bizony nem egy levelet, táviratot küldött a nyakára a kétségeskedő öreg ur.

Egyszer a Rikli-féle Petőfi kard idejében megíratott a cikkely, elküldtetett a kép. Lelkiismeretes adatok szerint készült a nagy költő relikviájáról szóló írás. De azért másnapra itt volt a Nagy Miklós expresse:

— Miért nem olyan az a kard, mint a többi honvédtiszt kardok voltak?!

Hát persze, hogy nem lehetett olyan, mert egy lengyel tisztól kapta Petőfi.

tanácskozásba belevonták a vasuti ügyek szakreferenseit is, akik tegnap is tárgyalták már a ma tanácskozás alá került kérdéseket. Délután a tanácskozásokat folytatják.

A horvát gazdasági bojkott. Zágrábról táviratozzák: A zágrábi lapokban a lakatosok kijelentik, hogy Magyarországból nem rendelnek meg több árut. A kereskedők közt is nagy agitáció folyik, hogy rávegyék őket, hogy a magyar gyárosokkal megszakítsák az az összeköttetést és szükségleteiket osztrák gyáraknál fedezzék. Tegnap néhány lapban az a hír jelent meg, hogy az első horvát takarékpénztár és az agrárbank a magyar pénzintézetekkel megszakított minden érintkezést. Ez a hír alaptalan.

A varasdi botrány. Csáktornyról jelentik: A legutóbbi horvát-magyar afférból kifolyólag Varasdon még nem szűnt meg az izgalom, az elmúlt éjjel számos helyen heverték a magyarok lakásainak, ugyszintén az állomás ablakait. Több horvát házigazda magyar bérlőjének felmondta a lakást. A határon lévő Dráva-hidat állandóan esendőség őrzi.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 12.

Az Olay Lajos képviselő és Fenyvessy Adolf gyorsírói főnök között, lejátszódtott afférnak új fordulata, hogy Fenyvessy fia, Fenyvessy József miniszteri titkár provokálta Olayt atyja helyett. Olay Lajos valószínűleg ma érkezik vissza a fővárosba és intézkedik másik afférja dolgában is, amely tudvalevő Magyar Miklós távirata miatt merült fel.

Az a néhány ember a politikusok közül, aki még Budapesten maradt, erről az afférről beszél főképen, meg a néppárt és a függetlenségi párt viadaláról.

Egy idősebb politikus, a függetlenségi párt vezető embere kijelentette, hogy a torzalkodást mind a két részen a fiatalok heveségének és tulbuzgóságának tekintik. A

A Csokonai százados emlékünnepe, meg a Kovács János által, a debreceni Kaszinó számára festett Csokonai kép fényképére vonatkozó adatokat találta Nagy Miklós hiányosoknak. És jött a levél express postával.

— Mely Csokonai képet motíválta a művész? Vagy talán eredeti felfogással festette? Ez nyomban megtáviratozandó, mert Nagy Miklós úgy emlékszik, hogy valami rézmetszetben látta ezt a képet. Még arra is emlékezett, hogy rézmetszet volt.

És a művész igazat adott neki, miután tényleg egy 1867-ből való, valamely akkori szépirodalmi lap *műmellekletéről* festette a képet (És ha most Nagy Miklósnak írnám ezt a cikkelyt, ki kellene keresnem az akkori jegyzeteimet, hogy az illető lap pontos címét megírhassem. Mert bizony én elfelejtettem azóta.)

Csokonai halálózási lakhelyéről irván egyszer egy 1872-ben megjelent *könyv* reprodukciójával készítettem *Letzter* Józseffel fényképet. Másnap itt volt Nagy Miklós levele:

— Mért nem eredeti képet küldtem, régebbi időkből valót, mikor azt a házat jóval később bontották le.

Hát megírtam, hogy bizony azt a házat lebontották, anélkül, hogy lefényképezték volna. És így tovább... Nagy Miklós csak tiszta vizet szeretett a pohárban. Thémában

vezetők azt hiszik, hogy következményei nem lesznek a dolognak, semmiesetre sem olyanak, amelyek a koalíció egységére kihatnának, mert azt minden eszközzel megakarják védelmezni.

A kiegyezésen kívül természetesen erős az érdeklődés a horvát dolgok iránt. A horvátok állítólag a gazdasági ellenállással szándékoznak próbát tenni. Ez azonban olyan terület, amelyet csak ők veszíthetnek Magyarországgal szemben.

A tervük az, hogy magyar gyárakkal és pénzintézetekkel megszakítsák az összeköttetést. Aki ismeri a viszonyokat, tudja, hogy ez a terv mindenképen kivihetetlen.

Szálloda a püspöki parókia helyén.

A kiküldött bizottság ülése.

A küldöttség határozata.

— július 13.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben megemlékeztünk már arról a szenciációs tervről, hogy két budapesti műépítész Schömann és Klinger az ev. ref. püspöki parókia és szomszédos telkek helyén egy modern, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő szállodát, kávéházat és fürdőt akarnak létesíteni. Egy monumentális háromemeletes épületet akarnak huzni a négy telken, melyeknek megszerzése végett tudvalevően az ev. ref. egyháznak ajánlatot tettek.

Az ajánlatot tegnap vette beható tárgyalás alá az a küldöttség, melyet a gazdasági bizottság küldött ki, a kérdés tanulmányozására. A tárgyalások eredménye igen negatív. Habár nem is utasították vissza egyenesen a benyújtott ajánlatot, mégis a határozati javaslat, melyet a gazda-

annak feldolgozásában válogató volt. És jó előre, idejében kitervezett magának minden számot s az 6 terveiből nem engedett semmit. Mikor *Wolafka* Nándor püspök meghalt, nem voltam Debrecenben. Halála után a második héten küldtem kézirást, fényképet a derék főpapról (akiben én mindég az emberbarátot s nem a katolikus vallás tanainak hirdetőjét láttam) jött is a szemrehányó írás, hogy elkéstem. Máskor legyen gyorsabb.

Ilyen volt Nagy Miklós. És aki foglalkozásaiban ilyen pontos, lelkiismeretes, az elképzelhető, hogy milyen nemes lehet gondolkodásában, érzéseiben. Köztudomásu, hogy egyik legnagyobb magyar költőnknek voltaképpen egyedül ő volt a mentora. És hogy megmenthette a magyar klasszikus versírásnak, e tetteivel örök hála kötelezte magát a magyar irodalmat.

És ime ez a szelid folyásu, harmónikus élet is egy diszharmonikus akkorddal végződött, aki lelkiületét úgy tudta egyensúlyozni, az félrebillent lelkiegyensúlytal, öngyilkos kézzel vetett véget életének, aki úgy tudott érzéseiben uralkodni, azt a kétségbeesés hevületei ölték meg.

Szomorú, vigasztalanul elszomorító tanúság a Nagy Miklós drámája. Hogy mégis csak az a bekötött szemű véletlen kormánozza ezt a világot. *Szathmáry Zoltán.*

Hol tölthetjük legkellemesebben szabad időnket?

A fényesen berendezett és minden igényeket kielégítő

SZÉCHENYI-szálloda kávéházban

DEBRECZEN, Petőfi-tér 7. szám.

Oleós szobák. Pontos kiszolgálás. Kitűnő étkezés. Naponta zeneestély.

Szíves pártfogást kér

Egész éjjel nyitva!!

590

REIK JAKAB.

sági bizottságnak terjesztenek be, úgy szól, hogy a küldöttség nem dönthetett a kérdés felett azért, mert az ajánlat nem egész világos.

Az ülésről különben tudósítónk a következőket jelenti:

Jelenvoltak Kiss Albert és Vecsey Imre elnöke alatt Jeney Miklós helyettes főjegyző, Márton Imre, K. Tóth Kálmán lelkész, Garda Dezső, Harsányi Gábor.

A tárgyalások megnyitása után Jeney Miklós olvasta fel a gazdasági bizottság azon határozatát, mellyel a küldöttséget az ajánlat tárgyalására kiküldi.

Kiss Albert felveii az ajánlat azon részét, hogy a terveket csak akkor akarják a vállalkozók bemutatni az egyháznak, mikor már ez elhatározza, hogy a telkeket átengedi. Ez által tulságos szabadkezelt engednénk neki, ami veszélyeztetné az egyház érdekeit. Különben is a Hatvan-utca 3. sz. telek nem az egyházzé, hanem az egyházkerületé. Ezt a kérdést kell legelőbb tisztázni.

Vecsey Imre azt mondja, hogy előtte kijelentették a vállalkozók, hogy a tervek elkészítése előtt csupán azt szeretnék tudni, hogy vajjon legalább csak elvileg elfogadják-e az egyház ajánlatukat, vagy nem. Mert ez utóbbi esetben nem szeretnék magukat haszalanul költségekbe verni.

K. Tóth Kálmán: Pedig az igen fontos az egyházzra nézve, hogy teljes világossággal lásson az ajánlatban. Ő azt tartja, hogy míg terveket nem látnak, nem lehet dönteni.

Ugyanerre az álláspontra helyezkedett Kazinczy Gábor is.

Hosszas vita fejlődött ki ezután, melyben a küldöttség valamennyi tagja résztvett, míg Garda Dezső szakértői felvilágosításokat adott.

Közel kettőfél órás vita után a küldöttség egy határozati javaslatokat fogadott el, melyet a gazdasági bizottság plénuma elé fogna terjeszteni.

A határozati javaslat három részből áll. Első pontjában kimondja a küldöttség, hogy az ügy anyagi részéről nem nyilatkozhat, miután kellő adat nem áll rendelkezésre.

Ebből kifolyólag nem látja a küldöttség a fennálló erkölcsi nehézségeket teljesen elhárítva a remélhető anyagok által. A nagytemplom környéke a szálloda és kávéház által igen zajos lenne, ami épen nem egyeztethető össze a templom rendeltetésével, ha csak ennek ellenében az egyházzra vala mely nagyobb haszon nem hárulna.

A harmadik pontban azt mondja ki a bizottság, hogy a Hatvan-utca 3. számú házastelek felett, miután az az egyházkerületé, úgy sem rendelkezhet, különben is még a püspök és lelkészi lakásokat magában foglaló telkek is csak a felsőbb hatóságok jóváhagyásával engedhetők át a vállalat céljaira.

Eddig a küldöttség határozata. A javaslatot a gazdasági bizottság elé terjesztik, mely, ha szintén elfogadja és magáévá teszi, az érdekes szálloda építési tervből aligha lesz valami.

Ha azonban a vállalkozók a javaslatban felvett, az ajánlat hiányosságára vonatkozólag megteszik az intézkedéseket, precizirozzák az ajánlatot, terveket készítenek, úgy nagy a remény arra, hogy pár év múlva Debrecen egy monumentális épülettel lesz gazdagabb és a ref. egyház pedig kitűnően hasznosíthatja telkeit.

Egyház és iskola.

Papválasztás. Az elhalálozás folytán megüresedett lelkészi állást a simai ev. ref. egyházközség egyhangú választással Buda Károlylyal, a debreceni ev. ref. főiskola egykori jeles növendékével töltötte be.

Nemzeti címer az iskolákon. Ujvétel fogva új díszet kapnak az ország nem állami népiskolái. Juniusban rendelt meg számukra az állam tízezer darab zománcozott nemzeti címert, mely a homlokzatukat fogja díszíteni. Ez intézkedés a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló, szentesített új törvény 17-ik szakasza értelmében történik, mert ez a szakasz elrendeli, hogy kell helyezni a nemzeti címert azokon a nem állami iskolákon is, melyek ily címerrel eddig megjelölve nem voltak. A címerekkel egy időben tízezer imeres nemzeti lobogót is osztanak ki a népiskolák közt.

Lopás a vonaton.

Eltűnt letétjegyek

Hajza a tettes után.

— július 13.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délelőtt megjelent a rendőrség bűnügyi osztályán Knoll Márkus lengyelországi, Nadronába való fakereskedő és szenciós lopási ügyben tett feljelentést.

Kihallgatásáról nyomban jegyzőkönyvet vettek fel, mely a következőket tartalmazza.

Tegnapelőtt délután fél öt óraker érkeztem Máramaroszigetéről Debrecenbe. — Magammal hoztam egy könnyű felöltőt, melyben egy bőrtárcsa volt. Ez a tárcsa 240 korona készpénzt és egy csomó letétjegyet tartalmazott. E letétjegyek Szubénicsky lengyel herceg nevére volt kiállítva a lembergi kereskedelmi banktól. Egy 55,000, egy 5000, egy 15,000 korona letévévéséről szóltak. Ezek mellett volt még egy levél, mely szintén 55,000 korona letévévét igazolta. A pénztárcsa még egy vasuti igazolványt is tartalmazott a lembergi vasutigazgatóságtól.

Midőn a kocsiból leszálltam, a felöltőmet nem találtam sehol. Átkutattam az egész kocsit, de sehol sem találtam. Ekkor emlékeztem csak vissza, hogy Ermiályfalván, vagy Nagy Károlyban felszállt egy körülbelül 28 éves ember, ki közvetlen a köpenyem mellé ült.

Ez az ember Debrecen alatt valamelyik állomáson leszállt és valószínűleg egy észrevétlen pillanatban elemelte köpenyemet is. Ez az idegen Debrecenig váltott jegyet, azonban idáig nem utazott.

A debreceni rendőrség a feljelentés után széleskörű nyomozást indított. Azonnal táviratot intéztek a lembergi bankhoz, hogy a letéteket egyedül a tulajdonos hercegnek adják ki. A nyomozás félig-meddig már eredménnyel is járt. A vakmerő tettesnek már nyomában is vannak, azonban az eredményt szigorúan titokban tartják a rendőrségen.

Városháza és vármegye.

Hitelesítő közgyűlés. Hajdúvármegye törvényhatósága rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyveit tegnap délelőtt hitelesítette a közgyűlés, melyen Wessprémy főispán elnöke mellett néhány megyei tisztviselő vett részt.

Az új csendőrlaktanya. A Salétromlaktanya helyén építendő csendőrkörületi parancsnoksági laktanya dolgában tegnap értekezlet volt, melyen Szabó László miniszteri tanácsos, Vecsey Imre, Aczél Géza, Magos György dr. és több csendőrtörzstiszt vett részt. Az értekezlet megállapodott abban, hogy a laktanyát, mely a parancsnokság

végleges elhelyezésére fog szolgálni, pavillonrendszer szerint építtetik fel. Majd a férőhelyekre vonatkozólag tettek kiszámításokat.

Személyi hir. Vecsey Imre főjegyző a fővárosból hazaérkezett s a polgármester hazatérteig újból átvette a városi ügyek vezetését.

LEGSZEBB PANAMA ÉS SZALMAKALAPOK FEKETÉNÉL.

Az életuntság mint járvány.

Mindennapra egy.

Öngyilkosságok Hajdunánáson.

— július 13.

(Saját tudósítónktól.) Fölötte sajátságos, hogy a közeli Hajdunánáson már három nap óta mindennap történik egy-egy öngyilkosság. Valósággal mint járvány jelentkezik ott már az öngyilkosság.

Tegnap, tegnapelőtt már beszámoltunk arról, hogy Nánáson két öngyilkosság történt és ma ismét egy ottani öngyilkosságról kell hírt adnunk.

Különös még az is ezeknél az eseteknél, hogy mindegyiket kötél útján hajtják végre magukon a szerencsétlenek. Még eddig mind a három életunt felakasztotta magát. Különben is aki megfigyeli, gyakran látja az öngyilkosságok krónikájában, hogy ha történik öngyilkosság például akasztás útján másnap, harmadnap azonnal követője akad.

A tegnapi nánási öngyilkost Zsiga Lászlónak hívják. Ötven év körüli családos ember volt. Tegnap szobájában felakasztotta magát és nyomban meghalt.

Tettét ugyanis későn vették észre és az előhívott orvos is csak a beállt halált konstatalhatta. Hogy mi vitte az elkeseredett tette Zsiga Lászlót, nem tudják. Levelet nem hagyott hátra. Valószínűleg életuntságból lett öngyikos.

Az esetet táviratilag bejelentette az ottani hatóság a debreceni kir. ügyészségnek, mely miután büntény teljesen ki van zárva — a temetési engedélyt megadta.

Irodalom.

(Előfizetési felhívás. Poresalmy Gyula, hajduböszörményi tanító és író szép-irodalmi munkáinak immár negyedik kötetét adja ki, melynek címe: „A mesterleány regénye”. Előfizetési ára füzve 1 korona 20 fillér, diszkótésben 2 korona, mely szerző címére, Hajduböszörménybe küldendő folyó évi augusztus 1-ig. Gyűjtők minden tíz előfizető után egy tiszteletpéldányt kapnak. A mű diszes kiállításban legkésőbb folyó évi szeptember 1-re jelenik meg. Minden előfizetőinek bérmentve küldetik meg.

TOURISTA INGÉK 4 ÉS 5 KORONA FEKETÉNÉL

A világ legjobb arató gépei

gép kezelő kurzus ingyen. Tartalék részekből nagy készlet.

az eredeti amerikai **Johnson gépek** marokrakó, kéveköto, arató gépek, fűkaszálók, rendgyűjtők kizárólagos gyári taktár **RAHMER SÁNDOR** nál Debrecen, Piac-utca 26. nagytőzsde udvar. Arató

Kovács Guszti fürdőzik.

Jobb Héviz, mint Debrecen!

— Fürdőlevél. —

Héviz, 22. Celsiusfok.

A kies és nem éppen világhírű Hévizfürdőnek, ahol szerény csöndben, jelentéktelenül telnek el a szezonok évről-évre, az idén szenzációja van. Ez a szenzáció egy fürdővendég, aki pár napja érkezett oda. Nem Rothschild, nem valami ünnepest színpadri csillag, sőt még csak nem is valami külföldi uralgó, — egy magyar politikus az illető, akitől igazán meglepően szép, hogy honi fürdőn nyaral.

Kovács Gusztáv, az édesbus emlékü darabont a nevezetes fürdővendég, akit másfél évvel ezelőtt olyan tapintatosan elintézt nemes Debrecen városa. Ugy látszik kiujultak a régi sebek, hogy a híres darabontnak Héviz csudatevő balszáma van szüksége.

Megrokkant, öreges lépésekkel jár az illatos sétányon és egyedül hallgatja Héviz mormolását, egyedül mert senki sem érintkezik itt a lefőrt darabonttal. Vagy talán az orvos ajánlott neki föltétlen nyugalmat, hogy olyan izoláltan, olyan árván jár-kél Hévizfürdő virányain.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépés-folyosóján. Telefon 412 ...

Hozzák a váltóhamisítót.

Most adta ki Németország.

— július 13.

(Saját tudósítónktól.) Junius első napjaiban meglehetősen nagy szenzációt keltett Debrecenben és környékén az a tömeges váltóhamisítás, melyet Schönfeld Albert derecskei terménykereskedő követett el a debreceni bankok karára. A váltóhamisítások főösszege felülhaladta a 20 000 koronát, melyvel egyformán károsodtak a bankok és különböző váltó családok által a vidék kisgazdái.

A hamisításokra legelőbb a debreceni bankok jöttek és nyomban feljelentést tettek Schönfeld ellen a kir. ügyészségnél.

Az ügyészség a feljelentésekre legott megindította a bünyenítő eljárást. Azonban a megindított nyomozat Schönfeldnek csak hűlt helyét találta Derecskén. Schönfeld ugyanis jól tudta, hogy manipulációira előbb utóbb rajóznak, — azért idejekorán megszökött.

Szerencsésen minden baj nélkül jutott át a határon S. hönfeld, kit azonban Németország egyik határvárosában letartóztattak. Egész mostanáig folyt a kiadási eljárás, melyet a debreceni ügyészség indított meg. Tegnap aztán értesítést kapott az ügyészség, hogy Schönfeldet már utnak is indították Magyarországra felé. A váltóhamisító erős fedezett mellett valószínűleg holnapután érkezik meg.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, a Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a Kossuth utcai templomban Szele György lelkész, az Ispótyai templomban Szabó Zoltán segédlelkész, a Homokkerti imaházban Bán István főiskolai szénior, a Csapókerkben Kovács János népiskolai felügyelő.

— **A főispán és alispán József kir. hercegnél.** Weszprémy Zoltán főispán és Kovács Gyula alispán tegnap délelőtti a város egyik fogatán Téglásra hajtottak ki, hogy József királyi hercegnél, ki huzamosabb ideje tartózkodik vármegyénk területén, tisztelegjenek. A fő- és alispán már esütörtökön bejelentették, hogy a fenséges ur előtt tolmácsolni óhajtnak vármegyénk közönségének üdvözlését, mire a kir. herceg egyik segédisztje táviratilag jelentette tegnap, hogy a főherceg pénteken délután 3 órakor fogad. A vármegye képviselői pontosan három órakor tisztelegtek a kir. hercegnél, ki rendkívüli szívelyességgel fogadta s egy óráig vendégeül látta őket. A kir. herceg érdeklődött a megyei viszonyokról, az aratás eddigi eredményéről s Debrecen multja felől is érdeklődött. A főispán és alispán még délután visszatértek Debrecenbe.

— **Az ev. ref. egyháztanárs ülése.** A debreceni reform. egyház 1907-ik évi július hó 14-ik napján — vasárnap — délelőtti 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. A mostani presbyteriumnak valószínűleg ez lesz az utolsó ülése, a következő tárgysorozattal. Fiók Károly bölcészeti tanár válasza a meghívóra. Dr. Papp Karoly bölcészeti tanár válasza a meghívóra. Esperes ur f. évi 665. sz. körlevelének másolata az új egyházi törvények életbeléptetése céljából e hó 23-án d. e. 9 órakor előérkezlet. 24-én d. e. 9 órakor rendkívüli egyházmegyei közgyűlés tartása tárgyában. Küldöttség javaslatai a választók nevjegyzéke ellen intézett felszólamlások tárgyában. Küldöttség javaslatai a presbyter választásra vonatkozó további teendők tárgyában. Debrecen sz. kir. város muzeumi bizottságának kérvénye a kistemplom toronygombjának, vitrolajának és csillagának átengedése tárgyában. Szell István és Nagy András énekvezérek kérvénye az iránt, hogy egyházunk, mint fentartó, az országos ref. lelkészi nyugdíjba a törvényszerű 2 százalékos évi járuléknak elvállalása tárgyában nyilatkozzék. Nagy Imre szalacsi ref. lelkész kérvénye a 70 1907. G. számú végzés ellen. Az egyházi tisztviselőknél és alkalmazottaknál kérvénye a drágasági pótlék adása iránt. — A harangozók kérvénye drága-ági pótlék adásáért. A gazdasági gondnok kérvénye a javítások befejezése után hat heti szabadság engedélyezéséért. A nyégerfalvi ref. egyház kérvénye iskolaépítésre segély adása iránt. Szabó Lajos segély iránti kérvénye. Kerdei Károly segély iránti kérvénye. Dávidházy János esperesnek 606—1907. számú átirata, amely mellett folyó évi április 4-én tartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvét megküldi. Gazdasági bizottságnak a junius 13-án tartott félévi véletlen pénztárvizsgálatról tett küldöt ségi jelentés folytán hozott 825. sz. végzése. Dávidházy János esperes 698, 699. és 700—1907. számú levele, mely mellett Mocsáry László, Bösörmenyi Imre és Tomöri Jenő megválasztott tanítók consensusát megküldi. A királyi törvényszék megkeresése

Mede Gyuláné hagyatékára vonatkozó iratok áttétele iránt.

— **A honalapító emléke.** Honalapító Árpád emlékezetére országos ünnepet rendeznek Pusztaszeren. Az ünnep előkészítése már megkezdődött s az a bizottság mely ebben a hazafias munkában fáradozik, kérelmet intézett most Debrecen és Hajdumegye törvényhatóságához. A bizottság mindenekelőtt anyagi támogatást kér, mert egy ily nagyszabású hazafias ünnepség rendezése természetesen hatalmas költséget igényel, amit nyilván a városok és vármegyék adakozásából kell összerakítani. Nincs is benne kétség, hogy a derék cél segítése elől nem zárkoznak el a törvényhatóságok. A bizottság arra kéri még a várost és vármegyét, hogy az ünnepen küldöttséggel képviseltesse magát.

— **A nagyoserei állomás kibővítése.** A Debrecen—Ermihályfalvai vonalszakaszon lévő Nagyosere állomás felvételi épülete már rég szűknek bizonyult. A debreceni üzletvezetőség most az innen származó anomáliáknak véget vetendő, az állomásépületet mintegy 126 négyzetméternyivel kibővített. Az építkezésekre árlejtést hirdettek.

— **Csapatösszpontosítás Debrecen alatt.** A jövő héttől kezdődőleg újabb csapatösszpontosítás színhelye lesz Debrecen. A polgármesteri hivatalhoz tegnap jelentés érkezett, hogy a budapesti első, a nagyvárad 4-ik gyalogezred s a debreceni 3-ik honvéd gyalogezrednek Zilahon állomásozó zászlóaljja ma Debrecenbe érkeznek s tíz napig itt maradnak. A polgármesteri hivatal nyomban intézkedett az átvonuló ezredek elszállásolásáról. A bekvártélyozás ezuttal csak részben fogja a lakosságot terhelni, mert a honvédszeárlaktanya s a barakkok nagyrésze is üresen áll. Az idegen ezredek zöme e helyeken kap szállást. A honvédgyalogsági danárgyakorlatok e hó 20-án, vagy 22-én veszik kezdetüket, a Hadház és Téglás közötti terepeken, melyeknek katonai kihasználhatóságát csak néhány év óta veszi figyelembe ahadvezetőség.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** Az érdekelték figyelmét a debreceni kereskedelmi és iparkamara ezennel felhívja a máramaroszigeti kir. törvényszék által közzétett árlejtésre. Verseny tárgyát képezi: a törvényszéki épület tartarozási munkák bevétele. Az ajánlatok 1907. év augusztus hó 4 nap délelőtti 10 órájára nyújtandók be. A bálnapénz összege 10 százalék. Elhelyezendő az ajánlat képesen. Az ajánlat a kir. törvényszéki irodaigazgatóhoz küldendő. Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a kamaránál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál nyerhetnek.

— **A vármegyei telefon kiépítése.** Bösörmenyből jelenti tudósítónk, hogy a vármegyei telefon debrecen—bösörmenyi vonalát serényen építik. Pár hét múlva az egész várost keresztül-kasul szeli a hálózat. A megyei hálózat különben igen

Házaladás miatt

PÉTERFIA-UTCA 73. sz. alatti raktárunkat sürgősen kell kiárusítanunk! — Nagyválasztéku, gazdasági, borászati, háztartási gépeinket, saját gyártmányu legjobb hírnévnek örvendő borsajtóinkat és kutszivattyúinkat is nagyon mérsékelt áron bocsátjuk áruba!

605

„Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság“

hamar kész lesz, mert több vonalrész, így például a püspökladányi, már ugyanis kiépült s csak a megyei hálózatba való bekapcsolásra vár. Legtöbb előfizető eddig Püspökladányból jelentkezett, hol nagy a távbeszélőhöz való kedv. Előfizetők jelentkezhetnek a nagyváradi postai igazgatóságnál vagy a vármegye alispáni hivatalánál. Eddigi terv szerint szeptemberre az összes vonalakat megnyitják, az egyéki és csegei kivételével, melyeknek kiépítése a jövő tavaszra marad. Legközelebb a hadházi vonalrészt adják át a forgalomnak.

Sertésvész. A közeli Balmazújvároson és Hadházon oly nagy mértékben lépett fel a sertésvész, hogy mindkét helyen zárlatot rendeltek el az illetékes hatóságok.

— A Bocskay-szobor költségei.

A Bocskay-szoborbizottság tegnap délelőtt Kovács Gyula alispán elnöke mellett ülést tartott, melyen az elnökön kívül Weszprémy főispán, Pákozdy főjegyző, dr. Czeglédy t. főügyész, Dávidházy tb. főjegyző és Somossy Béla bőszőrményi polgármester voltak jelen. Megállapította a bizottság, hogy a szobor összes költségei 47,229 korona 20 fillért tettek ki. Az egybegyűlt összegből 808 korona 35 fillér maradt meg. E maradványra vonatkozólag a bizottság azon javaslatot fogja a közgyűlés elé terjeszteni, hogy ez összeget a megye Bocskay-alapként tovább kezelje, kamataiból évente, a korponai napon, helyezzen Bocskay bőszőrményi szobrára koszort, segítse általában a Bocskay-kultusznak bárhol az országban jelentkező mozgalmát. E javaslat a vármegyei törvényhatóságnak legközelebbi közgyűlése elé kerül a szobormű költségeinek részletes számadásaival együtt.

Végzetes tévedés. Végzetes tévedésnek esett áldozatul tegnap este Tóth József 11 éves gyermek. Tóth József tegnap a „moziban” volt. Onnan visszajövet nagy szomjúság fogta el és szüleinek Péterfi-utca 60. szám alatti lakásán megpillantott egy tejfőző színű folyadékkal telt poharat. Azt hívén tej van benne. Ivott belőle, a következő pillanatban azonban már rémülten elhajította magától. A pohárban ugyanis marólóg volt, mely rettenetesen összegegette a gyermek belső részeit. A kórházba szállították gyógykezelés végett.

Falk Ármin meghalt. Falk Ármin debreceni kefégyáros, a város egyik legképzettebb nagyiparosa s leghumánusabb munkaadója, tegnap délelőtt Bécsben meghalt. Az elhunyt félév óta súlyos beteg volt s bajára hiába keresett orvoslást, a műtét azonban nem hozott gyógyulást számára. Falk negyvenhat évet élt. Holttestét családja, — melyet táviratilag értesítettek tegnap délelőtt a gyászestéről, hazahozatja Debrecenbe s itt temetteti el. A haláleset hírére a Kereskedelmi Csarnok épületére gyászlobogót tüzetek ki.

Hála fejében. Tegnap este egy 14 év körüli szürke nadrágot, mellényt, sötét kabátot, fekete félcipőt és szürke sportsapkát viselő fiú állított be Podlueki Frigyesnéhez és szállást kért. A jószívű asszony a fiú kérésének teljesítését nem tagadta meg, de a fiú hála helyett háladatlansággal fizetett.

Mikor reggel eltávozott, magával vitt egy 2 korona értékű barna bőr kézi táskát. A rendőrség keresi.

Amerika felé. A Cunard Line hajós társaság most küldötte meg a hatóságoknak a Debrecenből a múlt hónapban Amerikába kivándoroltak névsorát. E szerint a dollárok hazáját a múlt hónapban hat család kereste fel, mintegy 25—30 taggal. De ezen kívül mennyi lehet azoknak a száma, kik más útvonalon vándoroltak ki.

Ismét lopás a temetőben. Szinte érthetetlen, hogy akadnak olyan bűnös lelkűek, akik az elhaltak poraiból nőző virágokat sem hagyják békében. Ugylátszik, hogy már szokássá válik a sírokról a virágok ellopódása. Még az egyiket, kiről csak tegnap emlékeztünk meg, még meg sem büntették lopásért, már a másik tolvajnak kell büntetést kapnia. Tegnap Balog Juli 14 éves leányt érték tetten, amint a temetőben a sírokról virágot lopott.

— Debreceni dalosok Egerben.

A magyar országos dalszövetség ezidén Egerben tartja meg dalversenyét augusztus 15—19. napjain. A versenyen 24 dalárda vesz részt, közöttük a Debreceni Dalegylet is, mely bizonyára gyarapítani fogja most is eddigi elért sikereinek nagy számát. A debreceni dalosok résztvesznek különben az Egerben ugyanekkor tartandó országos dalegyleti kongresszuson is.

Kitüntetett gyáros cég. A Nemzetközi sütőipari kiállítás az Alexin zsírműveknek növényzsirgyártmányai egészen kiváló minőségéért és a vállalat nagy jelentőségéért a legnagyobb kitüntetést a Grand Prix-t ítélte oda. Jól esik nekünk e kitüntetés, mert újabb bizonyossága annak, hogy a magyar tüke és szakértelem nem marad hátra a külföld mögött, valamint az Alexin és Kalács—Alexin híre is már a haza határain túl is ismeretes és tiszteletet szerez a magyar iparnak. A kiállítás megnyitásakor József főherceg és Augusta főhercegnő ő fenségeik is legmagasabb elismeréssel nyilatkoztak az Alexin-ről. Az Alexin-zsírművek tulajdonosa dr. Schmidl és Társa cég, Budapest, Gyár: Budafok.

Berger József ügye. Berger József kabai fakereskedő szennációs váltóhamisítási ügyében a központi vizsgálóbírószág befejezte a vizsgálatot. A vizsgálat nem kevesebb, mint 80 váltóhamisításból keletkezett bűnhalmazatot állapított meg. Az iratokat tegnap áttették a kir. ügyészségnek, mely a vádindítványra erősen készül, úgy hogy a szennációs bűnügyben már valószínűleg az őszön megtartják a törvényszéken a főtárgyalást.

Magyar név. Kiskoru Geiger Gyula debreceni lakos belügyminiszteri engedéllyel Gabányi-ra magyarosította nevét.

Megtörtént... Kék is, meg piros is volt annak a menyecskének az orcaja, aki tegnap szörnyen fenekedett a férjére a rendőrség előtt.

— Nagyon megvert az uram egy kis pletyka miatt — panaszkolta felindulva.

— Hát aztán akarja, hogy becsukjuk érte a férjét?

— Nem én kérem, hanem csak azt akarom, hogy hivassák ide s mondják meg neki, ha még egyszer hozzám nyul, én képen törülöm, hogy csakugy szikrázik.

— Nem kell azt mondani lelkem, hanem meg kell tenni — mondták a kardoskodó menyecskének.

Az asszonynak több sem kellett, nagy dir-

rel-durral elsieltett a rendőrségről. Egy óra múlva visszakértült, amugy katonásan összevágta gyenge bokáját s nagy hangon megszólalt:

— Jelentem alásan a rendőrkapitány urnak — megtörtént.

Tegnap halottak. Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Uszó Bálint ev. ref. 82 éves, Halasi Eszter ev. ref. 12 éves, Szász Erzsébet ev. ref. 11 éves, Bihari Gábor ev. ref. 4 hó, özv. Menyhért Jánosné ev. ref. 71 éves, Nagyházi Sándor ev. ref. 47 éves, Varga Sándor r. kath. 29 éves.

Már csak rövid ideig tart a Darvas Ede-féle csödtömögéből megvett árak eladása, Piac-utca 24. szám alatt. Raktáron van még Creton Pongyolák 190-től kezdve, — Selyem Blousok 150-től kezdve — Lüsster köpenyek 490-ért, szóval minden negyed-árért kapható. Berendezés eladó.

Az általam forgalomba hozott közkedvelt Manilla kalapok 150-vel folyton kaphatók, a Nyakkendő Király, főposta mellett.

Orvostanhallgató és hajós-kapitányé.

—
Megszökött a szerelmese után.

—
Zimony szenzációja.

—
Express tudósítás. —

— július 12.

A napokban a zimonyi rendőrség hivatalos átiratában értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Mesarovica István otáni hajóskapitányának viruló szépségű, fiatal felesége nyomtalanul eltűnt. Feljelentés folytán kéri az eltűnt asszony hollétének kinyomozását.

A feljelentés folytán a rendőrség meg is indította a nyomozást. A szép asszony eltűnésének részleteiről és okairól az eddigi nyomozás eredménye szerint a következő tudósításban számolunk be:

Mesarovica, — akinek felesége Zimony legszebb asszonyainak egyike, — kis idő előtt észrevette, hogy felesége azelőtt életvidám asszony órák hosszat elgondolkozik, szórakozott és magabamerült. Megfigyelte feleségét és egy alkalommal rajtakapta, mikor sirva csókolgatót egy levelet. A kapitány kérdőre is vonta akkor az asszonyt, de az elhárított magáról minden gyanút.

Attól a pillanattól fogva azonban vége volt a békés családi egyetértésnek. A férj sehogy sem tudott megnyugodni, azt hitte, hogy az asszony megcsalja. A családi élet később még tűrhetelelenebb lett, amikor a kapitány egy napon névtelen levelet kapott, amelyben egy magát megnevezni nem hajlandó „jóakaró” figyelmeztette Mesarovicát, hogy a feleségét egy fiatalemberrel látták együtt bizalmasan sétálgatva és hogy az ifjú alighanem erősen csapja a szellet a szép asszonynak.

A kapitányban felébredt a féltékenységek dühe. Kérdőre vonta az asszonyt. A házbeliek azt állítják, hogy rendkívül heves összeszólalkozásuk volt a házastársaknak, sőt tetlegesség is történt. Azután egy pár napig csend volt.

Rövid idő előtt azonban, egy este a hazatérő férj nem találta otthon az asszonyt. A férj, mint egy örült dühöngött lakásában várva feleségét, aki azonban még máig sem tért vissza.

Kérdőzködéseire a szomszédok elmondták, hogy az asszonyt utólszor az nap délután látták egy fiatal emberrel, akit többször is láttak az asszonnyal. Állítólag egy budapesti orvostanövédkéről van szó, aki huzamosabb ideig Zimonyban időzött, megismerkedett a szép asszonnyal és ott egymásba szerettek.

A hűtlenül elhagyott férj másnap feljelentést adott be a megszökött asszony és az ismeretlen csábító ellen.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

Lehár Ferenc és a grammofonok. Az „Odeon“ grammofontársaság beperelte Lehár Ferencet jogviszony megállapítása iránt a múlt évi szeptember hó 23-án kötött szóbeli megállapodás alapján. Eszerint Lehár kötelezte volna magát, hogy a szerződés megkötésétől számított három éven belül minden új zeneművének eredeti hangjegyeit az első előadás előtt három-négy héttel a nevezett társaságnak rendelkezésére bocsátja és a fonografikus felvételnél a zenekart személyesen dirigálja. Lehár elismeri ugyan, hogy szó volt ilyen megállapodás létesítéséről, de az véglegesen létre nem jött és létre nem jöhetett, mert a kívánt szolgáltatás jogilag és fizikailag is lehetetlen. A bíróság mindazonáltal megállapította a jogviszonyt, ami ellen Lehár felekezett. A felebbezési bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy jogviszony megállapításának szüksége fenn nem forog, mert szolgáltatásról és nem jogviszony létezéséről vagy nem létezéséről lehet szó. Ezért elutasította a keresetet. Most a társaság felülbírálatot kért és ennek alapján a legfelsőbb bíróság a másodbíróság ítéletét fel is oldotta és utasította a bíróságot az érdemleges határozathozatalra.

Birkózó öngyilkosjelölt. A Ferenc József rakparton, az Erzsébet-hidon alul ma éjjel Lacza János 52 éves bérkocsitulajdonos öngyilkossági szándékából bement a Dunába. Kolber Balázs 1553-as számú rendőr meglátta, utánna sietett és megfogta, még mielőtt mélyebb vízbe ért volna. Az öngyilkosjelölt azonban birokra kelt a rendőrrel, rugott, harapott és csak akkor sikerült megfékezni, amikor a rendőrnek segítségére mentek. Az öngyilkosjelöltet bekisérték a dunai kapitányságra, innen a mentők vitték a Rókus-kórházba. Öngyilkosságára nézve minden felvilágosítást megtagad.

Távirat és telefon.

A kiegyezés.

Bécs, július 12. A kiegyezési tárgyalások mai napján a tanácskozások este fél 9 órakor értek véget. Egyik bécsi napilap munkatársa meginterjúvált egy magyar minisztert, aki kijelentette, hogy a kiegyezés pár nap alatt meg lesz s a képviselőház második ülészakán terjesztik a Ház elé. Wekerle Sándor miniszterelnök holnap Ischlbe utazik, hogy a kiegyezésről megtegye jelentését a királynak.

A képviselőház és október 6.

Budapest, július 12. A képviselőház tudvalevően október 10-ig elnapolta magát anélkül, hogy az aradi vértanúk napján képviseltetéséről gondoskodott volna. E körülmény kínos feltűnést keltett s többen a Ház elnökétől kértek magyarázatot. Justh Gyula kijelentette, hogy a képviselőház mindazokon a hazafias ünnepeken melyekre meghívják, képviseltetni fogja magát.

Nagy Miklós temetése.

Budapest, július 12. Nagy Miklós temetése ma reggel helyezték ravatalra a kerepesi-úti temető halottas házában. A ravatalt szebbnél szebb koszorúk borították. Az elhunyt családjához a kormány tagjai is küldtek részvétiratot. A temetés ma délután fél 4 órakor volt. A Vasárnapi Ujság nevében Hoitsy Pál, az Ujságírók egyesülete nevében

Cziklay Lajos alelnök bucsuztatták a halottat. A gyászszertartást Petri Mór ev. ref. lelkész végezte. A temetésen az íróvilág teljes számban képviselve volt.

A darabont-kormány-tisztviselői.

Makó, július 12. A volt kormány tisztviselői ügyében tegnap hangzott el az utolsó akkord a közigazgatási bíróságnál. Farkas László, Barna Sándor és Dobinsky Béla volt darabont megyei tisztviselőket a törvényhatóság az új viszonyok beálltával elmozdította állásaikból és nyugdíjigényeiket elveszítettnek mondotta ki. Mind a hárman a közigazgatási bírósághoz felebbeztek. A felebbezésre tegnap érkezett le a döntés, mely szerint nevezetteknek szolgálatuk után a nyugdíj megilleti.

Nessi Pálból szerkesztő.

Budapest, július 12. Amerika legújabb magyar menekültje, hosszú idő múltán állásához jutott. Átvette a New-Yorkban megjelenő „Népszava“ című lap szerkesztését. Érdekessé, hogy Nessim Dienes Márton protegálta a „Népszava“-hoz.

A horvát törekvések; — el Magyarországból!

Budapest, július 12. Szenzációs hírt közöl egyik fővárosi német nyelvű esti lap mai száma. E hír szerint a horvátok Lužgerrel, a bécsi polgármesterrel konferálnak s minden törekvésük oda konkludál, hogy Magyarországtól elszakadhasanak. Jövő tervük az, hogy Dalmáciával egy tartományt képezve Ausztria uralma alá kerüljenek.

A cár és Vilmos császár.

London, július 12. A cár és Vilmos császár előrelátható találkozásához a norvég vizeken a következőket jelenti a Daily Express pétervári tudósítója: A cár el akarta kerülni ezt a találkozást, de az a körülmény, hogy a császár személyesen hívta meg, azt lehetetlenné tette anélkül, hogy a császár a visszautasításán megütközött volna. A császár meghívása akkor érkezett, amikor a cár utiterve már meg volt állapítva. A cár tanácsadóit ez igen kellemetlenül érinti és azt javasolják a cárnak, hogy a program bizonyos pontjait a császárral tegye megbeszélés tárgyává, mielőtt a találkozásra való meghívást elfogadja.

Általános sztrájk Bródban.

Bosznabrod, július 12. Az alispán ma 17 nyomdászsegédet letartóztatott. Erre kitért az általános sztrájk. A sztrájkolók behatoltak a magánlakásokba s a cselédek is a sztrájk-tanyára kényszerítették. Este 6000 sztrájkoló tüntető felvonulása okozott általános rémületet. Mitroviczáról külön vonat egy ezred katonaságot vitt Bródba.

Dreyfus lemondása.

Budapest, július 12. Párisból táviratozza tudósítónk, hogy Dreyfus Alfréd, aki csak nemrég foglalta el tüzérvényi állását, szabadságra ment és nem fog többé visszatérni a hadseregbe. A szabadságideje leteltével beadja lemondási kérvényét és azt hiszik, hogy végleges fölmentésének évfordulóján lép ki az aktív szolgálatból.

Felfüggesztett képesítő.

Karánsebes, július 12. A tanfelügyelő felfüggesztette ma az itteni gör. kel. tanítóképző intézet képesítő vizsgálatait. A felfüggesztés oka az, hogy a tanítójelöltek vajmi keveset

tudtak a magyar nyelvből s a tanfelügyelő ebből a magyar nyelv tanítására vonatkozó rendeleteknek az igazgatóság általi megszegését látta. A vizsgálat megindult.

A szultán leányának esküvője.

Konstantinápoly, július 12. Nayme szultána hercegnőnek a szultán másodszült leányának ma volt az esküvője a Jildiz-palotában Djelni bejjel, a nemrég elhunyt Briza bej fiával.

Kirabolt gőzmalom.

Csongrád, július 12. A keresztény gőzmalom pénztárába ma éjjel betörték. A rablók feltörték a pénzszekrényt s abból 3000 korona készpénzt s egy csomó értékpapírt elvittek. Az éjjeli őr meglepte a rablókat munkájukban, de azok az őrre támadtak s veszedelmesen összeszeszurkálták. A legszélesebb körű nyomozást indították meg.

NYILT-TÉR.

Orvostudorok,

akik egy elsőrangú vállalat részére tőkepenzeseket képesek megnyerni, jövedelmező tisztségre tehetnek szert. Szíves ajánlatokat „KÖZERDEK“ jelligével Goldberger A. V. hirdetési iroda Budapest, Váci-utca 20. továbbít. Titoktartás biztosítva. 611

Csődtömeg eladás!

Vb. Klein Sámuel debreceni kereskedő csődtömegéhez:

I. 1—1784. és 1794. tétel alatt leltározott 21,141 kor. 88 f. beszerzési áru és 14,241 kor. 23 f. becsértékű rőfös, vászon- és kézműárak.

II. A csődleltár 1785. és 1787—1793. tétel alatt 731 kor. beszerzési áru 198 kor., becsértékű berendezési tárgyak zárt ajánlati verseny tárgyalás útján eladtnak.

Az ajánlatok, mely mindkét csoportra együttesen vagy külön-külön is tehetők **1907 július 18. d. e. 12 órájáig** a beszerzési ár után számított 10% bánatpénzzel együtt dr. Popper Mór debreceni ügyvéd, csődválasztmányi elnök urhozadandók be.

A zárt ajánlatok felett a választmány ugyanaznap d. u. 3 órakor tartandó választmányi ülésen a választmányi elnök irodájában legjobb belátása szerint határoz az el, vagy el nem fogadás felett.

A csődtömeg az eladásra bocsátott áruknak és berendezési tárgyaknak sem mennyiségéről, sem minőségéről, sem a leltár helyességéről szavatosságot nem vállal.

Vevő az ajánlat elfogadásától számított 48 óra alatt az árukat átvenni és ugyanakkor a vételárát kifizetni tartozik. — Amennyiben vevő az ajánlati feltételeknek eleget nem tesz, bánatpénzét a csődtömeg javára elveszti és ezenfelül kártérítési kötelezettsége épségben marad. A vételi illetéket vevő viseli. — A leltári áruk tömeggondnok közbenjöttével a rendes üzleti órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1907 július 9.

Dr. Balázs Bertalan,

ügyvéd, tömeggondnok.

Kerestetik

néhány kefe-festergályos és kefe-furó munkás.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába „FAIPAR” czim alatt küldendők.

609

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török- kő ét márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos-víz-fürdők; ivó és belégzési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektus ingyen és bérmentve küld

175

az Igazgatóság.

M. á. vasutak menetrendje.

Debreczenből indal.		ó.	p.
Budapestre gyorsvonat	regg.	8 57	
" személyvonat	déli	12 05	
" vegyesvonat	d. u.	3 41	
" gyorsvonat	d. u.	4 42	
" személyvonat	este	10 35	
Bpesti személyvonat	éjjel	2 21	
Csak P.-Ladányig motor	regg.	5 09	
" vegyes személy	d. e.	11 06	
" személy	este	8 29	
M.-Szigetre személyvonat	regg.	2 41	
" gyorsvonat	déli	12 19	
" személyvonat	d. u.	3 54	
Csak Szatmárig személyvonat	regg.	5 10	
" gyorsvonat	este	6 56	
" vegyesvonat	este	10 52	
Csak Királyházig	d. e.	9 21	
Szerencs felé személyvonat	regg.	5 15	
" "	regg.	8 51	
" "	déli	12 24	
" "	d. u.	4 25	
" "	este	7 22	
Csak Hadházig motor	d. u.	2 20	
Tiszalökre motor	regg.	5 35	
" személyvonat	déli	12 12	
" "	d. u.	4 34	
H.-Nánásra motor	d. e.	8 09	
" "	este	7 -	
H.-Böszörményre motor	d. e.	11 11	
Füzesabonyba vegyes	regg.	4 36	
Tiszafüredre vegyesvonat	d. u.	4 56	
Balmazújvárosig vegyes	d. e.	11 00	
N.-Léta-Vértesre vegyesvonat	regg.	9 35	
" "	d. u.	4 51	

Debreczenbe érkezik.		ó.	p.
Budapestről személyvonat	regg.	1 24	
" gyorsvonat	déli	12 04	
" személyvonat	d. u.	4 20	
" gyorsvonat	este	6 48	
Csak P.-Ladányból személyvonat	regg.	5 03	
" vegyesvonat	regg.	7 46	
" személyvonat	este	9 50	
" vegyesvonat	d. u.	2 51	
P.-Ladányból motor	d. e.	10 04	
M.-Szigetről személyvonat	d. e.	11 39	
" gyorsvonat	d. u.	4 21	
" személyvonat	este	10 16	
Szatmárról személyvonat	regg.	6 48	
" gyorsvonat	regg.	8 46	
" személyvonat	este	6 41	
Szerencs felől személyvonat	regg.	8 04	
" személyvonat	d. e.	11 35	
" személyvonat	d. u.	3 24	
" személyvonat	este	8 19	
" személyvonat	este	10 26	
Csak Hadházi motor	este	6 33	
T.-Lökről személy	regg.	7 40	
" motor	d. u.	3 37	
" személy	este	6 30	
H.-Nánásról motor	d. e.	11 26	
" motor	este	10 12	
H.-Böszörmény motor	d. u.	1 56	
Füzesabonyról vegyes	d. u.	5 35	
Tiszafüredről vegyes	regg.	7 54	
Balmazújvárosról vegyes	d. u.	3 20	
N.-Léta-Vértesről vegyes	regg.	7 15	
" vegyes	d. u.	3 05	

Szt. Radegund Grác mellett

gyógyhely és vizgyógyintézet.

Főleges vidéken 750-1500 méter magas hegyek és kiterjedt fenyvesek között számtalan erdős sétat, kitünő ivóvíz, enyhe edző éghajlat por nélkül. Pavillonrendszer. Tudományos vizgyógyomód, special masszázs emésztési zavaroknál, villanyozás, villamos és szénsavas fürdők, diétakurák. Évenként 800-an többnyire magyarok látogatják, nyári lakások, olcsó árak. Grácból nyáron automobil-omnibusz. Az orvos magyar. Prospektust ingyen küld

dr. Ruprich igazg. főorvos.

Napernyők

óriási választékban és feltűnő olcsó árak mellett
Bosznay J. és Társa
divatáruházába

Debreczen, Kossuth-uteza 5.
A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujjonnan behuzatjuk

BIEHN-féle ASPHALT-LEMEZEK
egyedüli raktára.

Jégszekrények, fagyalt-gépek, kerti fecskendők, kerti padok, mosó-gépek és házi

dagasztó-gépek
SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében 606

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 23.

UJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piac-utca 66. szám alatt zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobb minőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsájtok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes ponyvákat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos árban árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben, Piac-utca 66. szám.

Pergeltkáv

naponta friss pörkölés, kiváló minőség

kizárólag

Félegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörkölőjén

állítható elő. 585

Tessék próbát tenni!

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szagztatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatosztató szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerelk között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszertárában Debreczenben.

VÁSZONÁRU

fehértűk, valamint sifonok és paplanpedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt- és átkészítő- és aszur kávésterítők, damaszt- és frottír törölközők, törülőkendők, és nankingok, valamint kész női fehértűk és paplanok

legolcsóbb szabott árban.
Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓÁRUK

női ruhákra, budai képfestő voalok, cosmanosi savannak, judish foulard, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. színes sima szines francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.
Kész női ruhák és bluzok
himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRTŰK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyruhatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kasmír és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.
Férfi ingek, lábravalók,
hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatsebkezők

SZABÓ LAJOS FIAI
divat-, vászon- és szőnyegáruháza
DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.
Alapított 1842. évben.

Mindazoknak, akik magukat bágyadtaknak és gyöngékeknek érzik.

akik idegességben és akaratérő hiányában szenvednek, új életkedvet és életérőt ad a Sanatogen. Több mint 5000 tanár és orvos kitűnőnek ismerte el. Kapható gyógyszerárúházaiban és drogeriákban. Prospektusokat ingyen és bérmentesen küld Bauer & Cie Berlin. S. W. 48. Vezérkereskedés C. Brady Wien. I. 595.

Gyergyánliget

(MÁRAMAROS MEGYE)
a legrészebb, a legegészségesebb klimatikus erdei gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Csodálatos, szép magas fekvés, por és szélmentes ózomodus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető, tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyesiker: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. — Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás.

Igen mérsékelt árak. — Idény: május—október.
Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közelbi vasútállomás és kocsik.

SZOBRÁNCZ

gyógyfürdő Ungmegyében.

Glaubersós, hideg, kénes, sós víz.
Gyomor- és májbeteg magyar Karlsbadja.
Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május hó 15-től június hó 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig. 30 százalékos ár- engedménnyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyászati biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél, epehomok és epekővekkel oldólag hat Vértóulásoknál, szédüléseknél, gutatitési rohamoknál vérlevegővel felszivólag hat, csuszos és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjedési termékekre, elrakódásokra az izületekben azok oldására és kiküszöbölésére hat Kővérség, szívelhajasodás ellen, cukorbetegségekkel, vesebajosokkal egy a cukor- mint a fehérjékiválasztás gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszut kedvezően oszlatja. Görvélgyökös daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártyaizzadmányok felszivódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bőrbetegségek ellen bántalmat gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőeknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és fél óra alatt elérhető. Vadászterület magas vadakra.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda negyven üveggel tizenégy korona, kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő” című katalógus. Posta és távirat állomás helyben. A fürdő igazgató-orsosa: Dr. Russay Gábor Lajos.

A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Haszonbérbeadó.

A nagyerdő alatti 72 hold

uj föld

tanyaépületekkel és 9 hold dohány engedélylyel együtt 1907 október 1-től.

Értekezhetni dr. Márton Kálmán ügyvéddel, Debreczen Piac-utca 44. 604

Klimatikus gyógyhely! GLEICHENBERG!

Nyaralóhely! (Steiermark)

Idény: május—október.

A legkedvezőbb klimatikus viszonyok, középalmepesi jelleg.

Gyógyajánlat a légzőcsövek megbetegedésénél (hurut, asthma, emphysem), — emésztési zavaroknál, szívelgyengülésnél, idegbajoknál, visszacsas7knél, stb.

Gyógymódok Inhalatio és pneumoteapia, szén-savas fürdők, hidegvizgyógyintézetek, gyógytornászat, napfürdők stb.

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Varrónók munkás ingek készítéséhez állandó foglalkozást kapnak Leichtmann Adolfnál Debreczen, Simonffy-utca 1. 607

Debreczeni Első Villamosságj és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos záruk tűz- betörés elleni jelző készülékek, villamos csengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematika készü- lékek készítése és javítása, felszere- lési anyagok. Ke- rékpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

19-öl föld a Cucában a mátai utfélen 17-ik kilométernél eladó. Értekezhetni Két- malom-utca 8. 591.

Nyolc nyilas fekete föld és két ondódi föld eladó. Cím a kiadóhivatalba. 598.

November 1-re keresek 3 szobás modern lakást a református nagytemplom közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehértű, angol ruha- vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosószékely férfiruha szövet Óriási szőnyegraktár. 536